

علل گرایش افراطی جوانان به مدهای نامتعارف

این روزها بیش از پیش شاهد گرایش افراطی برخی جوانان به مدهایی گاه ناهنجار و نازیبا هستیم؛ گرایشاتی که اغلب واکنش‌هایی را از سوی جامعه و خانواده به همراه دارد. حال باید باید از خود بپرسیم تا به حال این برخوردها و واکنش‌ها تا چه حد توانسته‌اند در گرایش جوانان به سمت چنین مدهایی که با فرهنگ ایرانی اسلامی در تضاد هستند مقابله کنند.

این روزها بیش از پیش شاهد گرایش افراطی برخی جوانان به مدهایی گاه ناهنجار و نازیبا هستیم؛ گرایشاتی که اغلب واکنش‌هایی را از سوی جامعه و خانواده به همراه دارد. حال باید باید از خود بپرسیم تا به حال این برخوردها و واکنش‌ها تا چه حد توانسته‌اند در گرایش جوانان به سمت چنین مدهایی که با فرهنگ ایرانی اسلامی در تضاد هستند مقابله کنند. استفاه از شلوارهای پاره، ریش‌های بسیار بلند در پسرها، تتوهای بسیار زیاد بر روی بدن، استفاده از پیرسینگ (سوراخ کردن بدن) در صورت و بدن تنها نمونه‌هایی از چنین گرایشاتی هستند.

امیر محمود حریرچی، جامعه‌شناس در گفت‌وگو با خبرنگار «اجتماعی» ایسنا، در خصوص چنین گرایشاتی در جوانان عنوان کرد: هرگاه در مورد جوانی صحبت می‌کنیم باید بدانیم که فرد در این دوران گرایش زیادی به استقلال در رفتار، اندیشیدن، سبک زندگی و حتی نوع پوشش خود دارد. همچنین آنکه جوانان به شدت خواهان همگرایی و همراهی با گروه‌های دوستی همسالان خود هستند.

وی در خصوص این گروه‌های دوستی تصریح کرد: جوان ممکن است با این گروه‌ها ارتباط مستقیم، غیر مستقیم، پنهانی و یا مجازی داشته باشد.

این جامعه‌شناس ادامه داد: جوان برای اینکه بتواند این استقلال را به اطرافیان خود نشان دهد در وهله اول چنانچه راه‌های بروز استعدادش انسداد یافته باشد به مد روی خواهد آورد. این مد ممکن است به استفاده جوان به یک نوع لباس و یا آرایشی خاص اختصاص یابد.

وی ادامه داد: گاهی این گرایش‌ها به شکلی هستند که جوان با استفاده از آنها به ارزش‌ها و هنجارهای جامعه خود دهن کجی می‌کند؛ در جامعه ما متأسفانه مدت زیادی است که جوانان را ندیده و به آنها اهمیت نداده‌ایم و یا چنانچه جوان اعتماد به نفس کافی در عرضه خود را داشته باشد هیچگاه به سمت چنین مسائلی گرایش نخواهد یافت.

این جامعه‌شناس تصریح کرد: تمام افراد در تمام سنین دوست دارند خود را به نمایش بگذارند که البته این نمایش صرفاً نمایشی منفی و با استفاده از مدهای ناهنجار و ضد ارزشی نیست بلکه در صورت وجود شرایط کافی برای بروز استعدادها و مهارت‌های فرد این نمایش می‌تواند به نوعی جلوه‌گر استعدادهای فردی جوان باشد.

حریرچی در ادامه ضمن تأکید بر آنکه ما به جوانان خود نه گفتن را یاد نداده‌ایم، اظهار کرد: از کودکی انتظار داریم که هرچه به فرزندمان می‌گوییم بدون چون و چرا و بدون قدرت اظهار نظر در خصوص امر و نهی‌های خانواده چشم بگشاید؛ در چنین شرایطی چطور انتظار داریم که فرد در بزرگسالی در مقابل بسیاری از مسائل از جمله انحرافات، آسیب‌های اجتماعی و یا خواسته‌های برخی از همسالان خود پاسخ منفی بدهد؟

وی ادامه داد: بسیاری از این گرایش‌ها اصلاً جنبه زیبایی شناختی ندارد. برای مثال شلوار پاره پوشیدن، ریش داعشی گذاشتن، آرایش‌های غلیظ در دختران و غیره تیپ‌های زیبایی نیستند و جوان خود می‌داند که بسیاری از این مدها نازیبانند اما با این وجود برای جلب توجه بیشتر آنها را می‌پذیرد.

حریرچی ادامه داد: باید از خود بپرسیم که چطور یک جوان با وجود آگاهی از این نازیبایی‌ها آنها را برای جلب توجه بیشتر می‌پذیرد؟ این بدان علت است که در جامعه فرصت‌ها را برای رشد و بروز استعدادها و علایق جوان بسته‌ایم و به علت آنکه فرد فرصتی برای بروز استعدادهای خود نمی‌بیند به چنین مسائلی روی می‌آورد.

وی تصریح کرد: چرا در جامعه فرصتی برای جوانان فراهم نمی‌کنیم که در عرصه‌هایی که دارای استعداد هستند ورود پیدا کنند؟ زمانی که ما راه‌های پرورش استعداد جوان را می‌بندیم تنها راه ورود به استعدادهای آن را تحصیلاتی قرار می‌دهیم که همواره با فشارهای بسیار زیاد از سوی خانواده برای قبول شدن در فلان دانشگاه و فلان رشته همراه هستند لذا باید بپذیریم که ضد ارزش‌ها ناهنجاری‌ها و نازیبایی‌ها در جامعه گسترش خواهند یافت.

این جامعه‌شناس همچنین عنوان کرد: به نسبت جمعیت در هیچ جای دنیا به اندازه ایران گرایش به سمت مدگرایی وجود ندارد این در حالی است که ما در این عرصه مقابله‌های زیادی را داشته‌ایم و بسیاری از این گرایش‌ها را ناهنجاری و ضد ارزش می‌دانیم و حتی در برخی از اوقات با پیروی کنندگان از این مدها برخوردهای قانونی می‌کنیم. در چنین شرایطی باید از خود بپرسیم چرا با وجود همه این مسائل ایران به نسبت جمعیت از همه جای دنیا در گرایش به مدگرایی پیشگام تر است.

وی تصریح کرد: در سایر قسمت‌های دنیا موانعی که برای جوانان ایرانی ساخته‌ایم، وجود ندارد. یک جوان به راحتی می‌تواند استعدادهای خود را بروز دهد، اما نمی‌توان انکار کرد که در میان آنها نیز گاه افرادی یافت می‌شوند که یک روز زنجیر یک روز شلوار پاره، تتوهای عجیب غریب و غیره مد می‌کنند.

حریرچی ادامه داد: در جامعه ایرانی به علت انسداد راه‌های پیشرفت، هر روز تعداد افراد بیشتری به سمت مد گرایش می‌یابند که جامعه نیز با دیدن برخی از این افراد حرص می‌خورد، این در حالی است که باید از تمام کسانی که با دیدن چنین

جوان‌هایی حرص می‌خورند و واکنش‌های منفی نشان می‌دهند بخواهیم به جای رفتارهای اینچنینی به رفتار خود فکر کنند، نقص‌های خود را بیابند و در صدد حل آنها اقدام کنند.

این جامعه شناس ادامه داد: معتقدم خانواده، نهاد آموزشی و خود جامعه با تحمیل‌های بسیار زیادی که به جوانان می‌کند آنها را به سمت چنین مسائلی گرایش می‌دهد؛ در مملکتی که تنها امتیاز برای یک جوان قبولی در دانشگاه باشد و چنانچه یک جوان در یک دانشگاه خوب درس بخواند و کار و منبع درآمد داشته باشد به عنوان یک جوان شایسته شناخته می‌شود، نباید انتظاری غیر از این داشت.

وی تصریح کرد: در جامعه ما حتی راه تحصیل و پول درآوردن هم درست طی نمی‌شود و چنانچه جوانی در کنار تحصیلات و کار خود برای مثال خواهان نوازندگی، مطالعه کتابی خاص و یا حضور در مکان‌هایی چون کنسرت با همسالان خود برای تخلیه هیجاناتش باشد دائماً با مقابله مواجه خواهد شد.

این جامعه شناس در خصوص نحوه صحیح رفتار با جوانان نیز اظهار کرد: باید جوانان را درک کنیم و به بزرگسالان و پدر و مادران یادآور شویم که خود آنها نیز روزی جوان بوده‌اند و با برخوردهای اینچنینی تنها جوانانشان را در تقابل با خود قرار می‌دهند زیرا در حال حاضر به علت افزایش ارتباطات جوان راهی جز درک و شناخت نیازهای آنها وجود ندارد.

وی همچنین عنوان کرد: خانواده‌ها باید بدانند ایجاد تغییر در جوانی و یا بزرگسالی کار بسیار سختی است زیرا یک جوان از ابتدای کودکی خود با این مسائل رشد کرده و جامعه و خانواده به وی آموزش‌هایی را داده‌اند که تمامی آنها در نهایت منجر به چنین رفتارهایی از سوی جوان شده‌اند. به این ترتیب نمی‌توان با انجام رفتارهای سطحی، کلاس‌های آموزشی و غیره انتظار تحول در فرد را داشته باشیم.

وی در ادامه تأکید کرد: در وهله اول بزرگسالان، جامعه و خانواده باید خود را اصلاح کنند. باورهای غلط خود را از بین ببرند تا بتوانند جوانشان را درک کنند و بتوانند راه رشد یافتگی و پیشرفت فردی را برای وی هموار سازند. نه گفتن را به آنها آموزش دهند و مهارت‌های زندگی آموزشی و فردی را در دسترس آنان بگذارند.

حریرچی ضمن اشاره به آنکه رسانه‌ها نیز در این راستا می‌توانند بسیار موثر عمل کنند عنوان کرد: حدود 4 میلیون فارغ التحصیل بیکار در یک جامعه فاجعه است و زمانی که ما در حق جوان خود اجحاف می‌کنیم و جوان می‌بیند جامعه هیچ امتیازی به وی نداده اما در مقابل محرومیت‌های زیادی را برای آن ایجاد کرده است نمی‌توان از آن انتظار داشته باشیم که آن هم ارزشها، هنجارهای مورد قبول جامعه را حتی در پوشش خود رعایت کند.

این جامعه شناس در پایان گفت: باید زمینه رشد اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی را با ایجاد فرصت‌های برابر برای جوان فراهم کنیم و مطمئن باشیم که جوان ایرانی پتانسیل بالایی برای رشد و ورود به استعدادهای خود در جهت توسعه جامعه دارد.